

ป้องกันรังสี ยังไงดี?

คนทำงาน
เกี่ยวข้องกับกัมมันตรังสี
 (เช่น ทำงานในโรงไฟฟ้านิวเคลียร์, กู้ภัย,
 ใช้เครื่องมือทางการแพทย์ที่มีรังสี)

ตรวจวัดระดับรังสี
 โดยสม่ำเสมอ
 ให้อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด

หมั่นตรวจเช็คสุขภาพร่างกาย
 โดยเฉพาะอวัยวะที่ไวต่อรังสี
 เช่น ต่อมไทรอยด์ เม็ดเลือด

สวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน (PPE)
 และชุดป้องกันรังสีให้เหมาะสม
 ตามระดับความอันตราย

แรงงานนอกระบบ
 (เช่น คนคัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์,
 คนรับซื้อ-ขายของเก่า)

ทำความเข้าใจสัญลักษณ์
 ที่บ่งบอกถึงการเป็น
 กัมมันตภาพรังสี

คัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์
 ด้วยความระมัดระวัง ไม่หยิบจับ
 วัสดุต้องสงสัยด้วยมือเปล่า

หากพบวัสดุต้องสงสัย
 ให้รีบแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 และกั้นพื้นที่ทันที

เกิดเหตุฉุกเฉิน
สถานการณ์เตาปฏิกรณ์
ระเบิดรั่ว หรือไฟไหม้
 (ประชาชนทั่วไป)

งดการออกนอกบ้าน หากจำเป็น
 ให้ปกปิดร่างกายด้วยเสื้อผ้า
 แขนยาวๆ หรือกางร่ม

ปฏิบัติตามคำแนะนำและคำแนะนำ
 จากทางราชการอย่างเคร่งครัด

อพยพออกจาก
 จุดเกิดเหตุ 30 กิโลเมตร
 เคลื่อนที่ไปในทิศทางเหนือลม

ทำความรู้จัก*

**พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
 และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562**

ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ และประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ จะได้รับการดูแลสุขภาพด้วยการ
 เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
 เป็นระบบกันการัน ด้วยมาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

กฎหมายฉบับนี้คุ้มครองใครบ้าง

ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ

คุ้มครองอย่างไร

- ♦ ได้รับการบอข้อมูลโรคและอาการสำคัญเกี่ยวกับโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม
- ♦ ได้รับการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงโดยหน่วยบริการที่ได้มาตรฐาน
- ♦ กรณีมีเหตุสงสัยว่าลูกจ้างป่วยจากงาน ลูกจ้างมีสิทธิได้รับการตรวจวินิจฉัยรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ

โรคจากการประกอบอาชีพ ได้แก่

โรคหรืออาการสำคัญ
 ของพิษจากสาร
 ที่จัดศัตรูพิษ

โรคจากตะกั่ว
 หรือสารประกอบ
 ของตะกั่ว

โรคจาก
 ภาวะอุณหภูมิ

โรคจาก
 ฝุ่นซิลิกา

โรคจากแอสเบสตอส (ใยหิน)
 หรือโรคเยื่อหุ้มปอดอักเสบจาก
 แอสเบสตอส (ใยหิน)

โรคจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
 การสัมผัสฝุ่นละออง
 ไม่เกิน 2.5 ไมครอน
 (PM_{2.5})

โรคจากตะกั่ว
 หรือสารประกอบ
 ของตะกั่ว

เกี่ยวข้องกับใครบ้าง

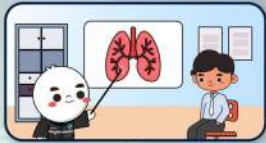

กลไกการทำงาน

พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

พ.ร.บ. ฉบับนี้ ? ช่วยคุ้มครองสุขภาพ ได้อย่างไร

ยกระดับ

ได้รับการตรวจสุขภาพ
และการเฝ้าระวังโรคจากหน่วยงาน
ที่ได้มาตรฐาน

ตรวจจับ จับใจ

ตรวจจับความเจ็บป่วยจากงาน
หรือมลพิษสิ่งแวดล้อมได้เร็ว
ทำให้ป้องกันการเจ็บป่วยได้ดียิ่งขึ้น

เตือนภัยทันการณั้

ดำเนินการสอบสวน เพื่อป้องกัน
และควบคุมโรคที่มีประสิทธิภาพ

1

ลูกจ้าง

ได้รับข้อมูลจากนายจ้าง เช่น ข้อมูลโรค
และภัยสุขภาพจากงาน วิธีการป้องกัน
และการตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงของงาน

2

แรงงานนอกระบบ

ได้รับการตรวจสุขภาพ ตามความเสี่ยง
ของงาน ตามที่กฎหมายกำหนด

3

ประชาชนที่ได้รับ หรืออาจได้รับผลกระทบจากมลพิษ
ได้รับการตรวจสุขภาพ ข้อมูลการปล่อยมลพิษ
ของโรงงานอุตสาหกรรม ความเสี่ยง/ผลกระทบ
ต่อสุขภาพ จากเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ

4

นายจ้าง

ต้องแจ้งต่อนักงานเจ้าหน้าที่
กรณีพบผู้ป่วยจากงาน

5

ผู้รับผิดชอบสถานพยาบาล

ต้องแจ้งต่อนักงานเจ้าหน้าที่
เมื่อพบผู้ป่วยเป็นโรคที่เกิดจากงาน
และโรคจากสิ่งแวดล้อม

6

การสอบสวนโรค

เมื่อพบว่าลูกจ้างป่วย หรือสงสัยว่าเป็น
โรคที่เกิดจากงาน หรือประชาชนได้รับ
มลพิษให้ทำการการสอบสวนโรค

7

รายงานแจ้งต่อ คณะกรรมการฯ จังหวัด

รายงานกรมควบคุมโรคทราบต่อไป

รังสีเข้าสู่ร่างกาย ได้อย่างไร?

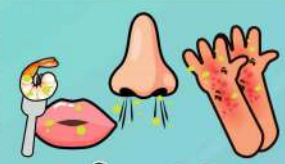
รับสัมผัสรังสีโดยตรง

รับรังสีที่แผ่ออกมาจากก้อนกำเนิด
โดยตรง ผ่านการสัมผัส
หรือการอยู่ใกล้

การปนเปื้อนภายนอกร่างกาย

เกิดจากฝุ่นรังสีที่ปลิวในอากาศ
แล้วตกใส่ร่างกาย มักเกิดภายหลัง
การระเบิดของเตาปฏิกรณ์

การปนเปื้อนภายในร่างกาย

เกิดจากการรับรังสีด้วยการ
กินอาหารที่ปนเปื้อน หายใจ
หรือซึมเข้าทางบาดแผล

ระดับการทะลุทะลวงของรังสีแต่ละประเภท

1 รังสีอัลฟา (Alpha)

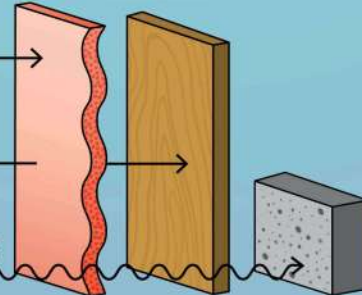
อำนาจทะลุทะลวงต่ำ
ไม่สามารถทะลุผ่านผิวหนังได้

2 รังสีเบตา (Beta)

อำนาจทะลุทะลวงปานกลาง
ทะลุผ่านผิวหนังได้

3 รังสีแกมมา (Gamma)

อำนาจทะลุทะลวงสูงมาก
ทะลุทะลวงผ่านร่างกายและสิ่งกีดขวางได้

1

หากอยู่ภายนอกจะไม่เป็นอันตราย
แต่หากเข้าสู่ร่างกายจะทำให้เกิด
ความเสียหายรุนแรงต่อเซลล์ได้

2

ทำให้ผิวหนังเกิดการผดผื่นคัน เช่น
ผื่นแดง หรือตุ่มน้ำ หากได้รับปริมาณมาก
อาจส่งผลต่อระบบภายในได้

3

ทะลุเข้าสู่ร่างกายทำให้เกิดความเสียหาย
ต่อเนื้อเยื่อและอวัยวะภายในได้
นำไปสู่อาการเฉียบพลัน (ARS)
และความเสี่ยงโรคมะเร็ง

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

*ข้อมูล ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2569

ทำความรู้จักรังสี 2 แบบ

รังสีไม่แตกตัว (Non-ionizing radiation)

พบได้ในชีวิตประจำวัน เช่น
รังสีในไมโครเวฟ อินฟราเรด
หรือ UV

รังสีแตกตัว (Ionizing Radiation)

'สารกัมมันตรังสี' เกิดจากการ
สลายของธาตุในธรรมชาติ
จนปล่อยไอออนออกมา
จำนวนมาก

อันตรายขนาดไหน ?

อาจทำให้เกิดการระคายเคือง
ต่อผิวหนังหรือเยื่อเมือก
แต่ไม่อันตรายถึงชีวิต

หากเข้าสู่ร่างกาย
จะทำร้าย DNA และทำให้
เกิดภาวะผิดปกติ

โรคหรืออาการสำคัญ ของพืชจากสารกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มอาชีพเสี่ยง เช่น

ผู้รับจ้างฉีดสารเคมีทางการเกษตร

เกษตรกรเพาะปลูกพืช

งานผลิตสารกำจัดศัตรูพืช

ปัจจัยเสี่ยง

ความรุนแรงของพิษ
ตามประเภทของสาร
กำจัดศัตรูพืช

พฤติกรรมเสี่ยง

ไม่สวมใส่อุปกรณ์
คุ้มครองความปลอดภัย
ส่วนบุคคล

ไม่ชำระล้างร่างกาย
หลังปฏิบัติงาน

อาการแสดงของโรค

ผื่นแดง แสบร้อน
ที่ผิวหนัง

แสบคอ แสบจมูก
ปวดศีรษะ บวม เด่นเซ

วิธีการป้องกันตนเอง

อ่านวิธีใช้
บนฉลาก
ทุกครั้ง

รับอาบน้ำ
หลังทำงาน
ถอดเปลี่ยนเสื้อผ้า
ทันที

สวมใส่ถุงมือ
เพื่อทำปัดฉีด
และรองทำปัดขณะทำงาน

แยกทิ้งภาชนะ
หรือบรรจุภัณฑ์
ให้ถูกวิธี

***หากมีความผิดปกติหลังสัมผัสควรรีบไปพบแพทย์

โรคจากฝุ่นซิลิกา

กลุ่มอาชีพเสี่ยง เช่น

ผลิตกระเบื้องเซรามิก

แกะสลักหิน

โรงไม้หิน

ปัจจัยเสี่ยง

ฝุ่นซิลิกาในบรรยากาศ
การทำงาน
เกินค่ามาตรฐาน

การขาดมาตรการ
ป้องกันที่ดี

พฤติกรรมเสี่ยง

ไม่สวมหน้ากาก
ป้องกันฝุ่นซิลิกา ขณะทำงาน

การสูบบุหรี่ อาจเพิ่ม
ความรุนแรงของโรค

อาการแสดงของโรค

ไอเรื้อรัง
มีเสมหะ

หอบเหนื่อยง่าย
เมื่อออกแรง

วิธีการป้องกันตนเอง

สวมใส่ PPE
เมื่อต้องทำงาน
สัมผัสฝุ่นซิลิกา

ทำความสะอาด
ร่างกาย
หลังปฏิบัติงาน
ทุกครั้ง

ตรวจ
สมรรถภาพปอด
ทุก 1 ปี

*ข้อมูล ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2566

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

กระทรวงสาธารณสุข
Ministry of Public Health

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

อันตราย!
คุณอาจไม่รู้ตัว

รายขนาดไหน?
รวมมาให้แล้ว!

ENV OCC LAW

พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

โรคร้ายภัยเงียบ เป็น...

คืออะไร? อันตราย ป้องกันอย่างไร?

โรครากตะกั่ว หรือสารประกอบของตะกั่ว

กลุ่มอาชีพเสี่ยง เช่น

ผลิตแบตเตอรี่

ผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

งานเหมืองตะกั่ว

ปัจจัยเสี่ยง

ความเข้มข้นสารตะกั่วเกินค่ามาตรฐาน

การขาดมาตรการป้องกันที่ดี

พฤติกรรมเสี่ยง

รับประทานอาหารขณะทำงาน

ไม่ชำระล้างร่างกายหลังปฏิบัติงาน

อาการแสดงของโรค

ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย อาเจียน ปวดท้องรุนแรง

ภาวะซีด อากาธาไตวาย ความดันโลหิตสูง

วิธีการป้องกันตนเอง

ล้างมือทุกครั้งก่อนรับประทานอาหาร ดื่มน้ำ

ทำความสะอาดร่างกายหลังปฏิบัติงานทุกครั้ง

โรคจากภาวะับอากาศ

กลุ่มอาชีพเสี่ยง เช่น :

ทำงานในไซโล

ห้องเก็บปลาใต้ท้องเรือ

ท่อระบายน้ำ/ บ่อบาดาล

ปัจจัยเสี่ยง

บรรยากาศในที่ทำงาน
มีออกซิเจนต่ำกว่า
ร้อยละ 19.5% O₂

การทำงาน
ที่เกิดประกายไฟ
ใช้สารเคมีอันตราย

พฤติกรรมเสี่ยง

ไม่สวมใส่อุปกรณ์
คุ้มครองความปลอดภัย
ส่วนบุคคล

ปฏิบัติงาน
ขณะร่างกายไม่พร้อม

อาการแสดงของโรค

เวียนศีรษะ หน้ามืด
หายใจไม่สะดวก

ชักเกร็ง หมดสติ
อาจเสียชีวิตได้

วิธีการป้องกันตนเอง

เตรียมอุปกรณ์
ป้องกันอันตราย
อุปกรณ์ช่วยหายใจ

ตรวจวัด O₂ ก๊าซพิษ
และก๊าซที่ลุกติดไฟ

ทำป้ายเตือน
สัญลักษณ์ที่ชัดเจน
บริเวณทางเข้า

มีแผนช่องทาง
เตรียมรับ
เหตุฉุกเฉิน

เจ้าบอง หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ

จะมีโทษอะไรบ้าง

หากไม่ปฏิบัติตาม พ.ร.บ. EnvOCC

ม.39

1. ไม่แจ้งข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง
การป้องกัน และการควบคุมโรคจากสิ่งแวดล้อม
แก่ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษจากสิ่งแวดล้อม
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ม.44

2. ไม่จัดให้มีการเฝ้าระวังสุขภาพของประชาชนที่ได้รับ
หรืออาจได้รับมลพิษ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
ห้าหมื่นบาท

ม.46

3. ไม่นำประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ ซึ่งเป็น
หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากสิ่งแวดล้อม
เข้ารับการตรวจวินิจฉัยโรค รักษาพยาบาล หรือฟื้นฟู
สมรรถภาพ ตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

3 โรค จากสิ่งแวดล้อม

หมายความว่า โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดจาก
หรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษ

โรคหรืออาการที่เกิด
จากตะกั่ว หรือสาร
ประกอบของตะกั่ว

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
การสัมผัสฝุ่นละออง
ขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
รังสีแตกตัวหรือจาก
รังสีชนิดก่อไอออน

*ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2568

ที่มา : ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากการประกอบอาชีพ พ.ศ. 2568,
ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2568

โรคจากแอสเบสตอส หรือโรคมะเร็งที่เกิดจากแอสเบสตอส (แร่ใยหิน)

กลุ่มอาชีพเสี่ยง เช่น :

ผลิตกระเบื้องมุงหลังคา

งานก่อสร้าง รื้อถอนอาคาร

ติดตั้งไฟฟ้าเพดาน

ปัจจัยเสี่ยง

ความเข้มข้น
แอสเบสตอส (แร่ใยหิน)
เกินค่ามาตรฐาน

การขาดมาตรการ
ป้องกันที่ดี

พฤติกรรมเสี่ยง

ไม่สวมใส่อุปกรณ์
คุ้มครองความปลอดภัย
ส่วนบุคคล

การสูบบุหรี่
อาจเพิ่มความรุนแรง
ของโรค

อาการแสดงของโรค

ไอเรื้อรัง เจ็บหน้าอก
ขณะหายใจเข้าออก

หอบเหนื่อยง่าย
เมื่อออกแรง

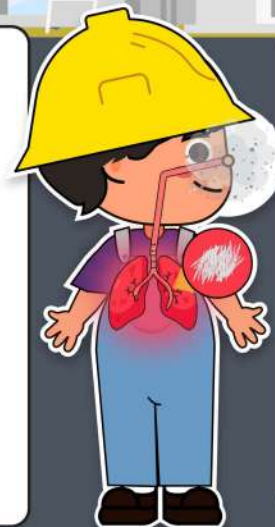
วิธีการป้องกันตนเอง

สวมใส่ PPE
ตลอดเวลา
การทำงาน

ทำความสะอาดร่างกาย
หลังปฏิบัติงานทุกครั้ง

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

*ข้อมูล ณ วันที่ 27 พฤศจิกายน 2568

แรงงานนอกระบบ คือใคร? มีสิทธิอะไรบ้าง

“แรงงานนอกระบบ” หมายถึง ผู้มีงานทำที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง หรือไม่มีหลักประกันทางสังคม จากการทำงานและไม่ใช่บุคคลซึ่งเป็นนายจ้าง และลูกจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน กฎหมายว่าด้วยความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และผู้รับงานไปทำที่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน

สิทธิและความคุ้มครองที่ได้รับ

มีสิทธิรู้ข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับการ
การเฝ้าระวัง การป้องกัน
และการควบคุมโรคจากการ
ประกอบอาชีพ

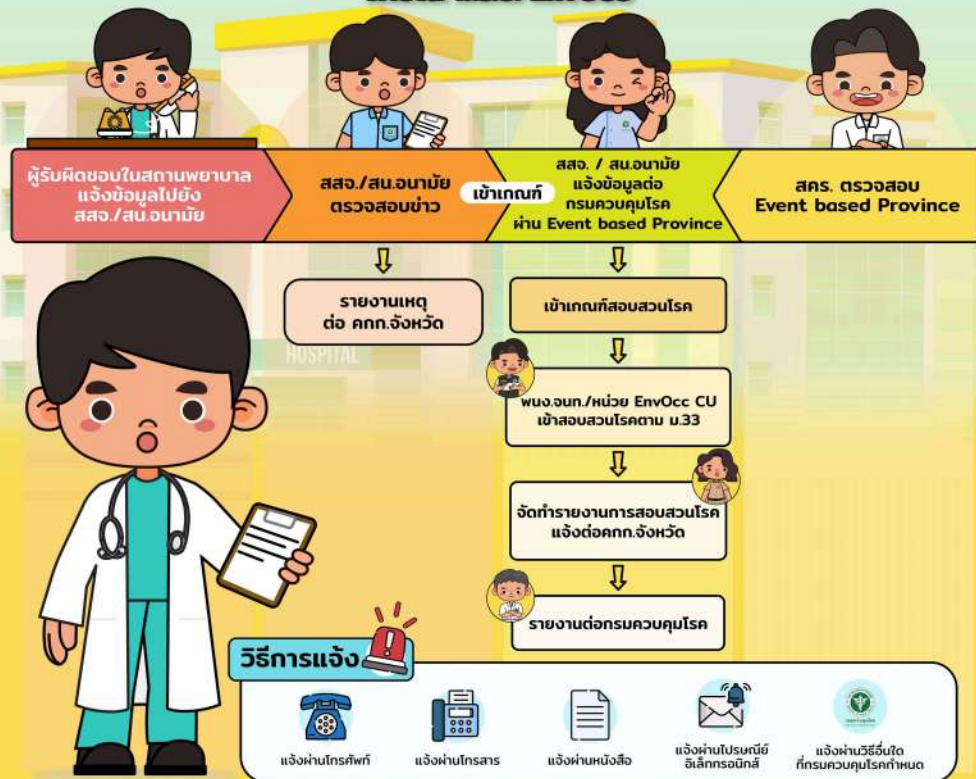
มีสิทธิรู้ชื่อโรคและอาการสำคัญของโรค
จากการประกอบอาชีพ เช่น โรคจากตะกั่ว
หรือสารประกอบของตะกั่ว โรคจากฝุ่นซิลิกา
โรคจากภาวะอับอากาศ โรคจากแอสเบสตอส
(แร่ใยหิน) หรือโรคมะเร็งที่เกิดจากแอสเบสตอส
(แร่ใยหิน) และโรคหรืออาการสำคัญของพิษจาก
สารกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น

มีสิทธิได้รับการตรวจสุขภาพ
ตามความเสี่ยงของงาน โดยหน่วย
บริการที่ได้รับมาตรฐานและขึ้นทะเบียน
จากกรมควบคุมโรค ตามมาตรา 27

กระบวนการแจ้งและรายงาน กรณี สถานพยาบาล พบประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากมลพิษ ภายใต้ พ.ร.บ. EnvOCC

ใครบ้าง?

เป็นประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ
จากตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่ว
ภายใต้ พ.ร.บ. EnvOcc

กลุ่มเปราะบาง

เด็กอายุต่ำกว่า
15 ปี

หญิงตั้งครรภ์

ผู้เป็นโรคโลหิตจาง
ขาดธาตุเหล็ก/ แคลเซียม
ผู้มีภาวะทุพโภชนาการ

กลุ่มผู้มีโอกาส รับสัมผัส

ผู้ที่เคยตรวจหาตะกั่ว
หรือสารประกอบของตะกั่ว
เกินค่ามาตรฐานที่กำหนด

กลุ่มเสี่ยงสูง

ผู้มีโอกาสรับสัมผัสมลพิษ
ซึ่งก่อหรืออาจก่อให้เกิดโรค
จากตะกั่วหรือสารประกอบ
ของตะกั่วเกินมาตรฐาน เช่น
คนที่อาศัยในพื้นที่ตรวจพบ
ตะกั่วในสิ่งแวดล้อม (ดิน น้ำ)
เกินค่ามาตรฐานจากแหล่ง
กำเนิดไม่เกิน 5 กิโลเมตร

3 โรค จากสิ่งแวดล้อม

หมายความว่า โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดจาก
หรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษ

โรคหรืออาการที่เกิด
จากตะกั่ว หรือสาร
ประกอบของตะกั่ว

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
การสัมผัสฝุ่นละออง
ขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
รังสีแตกตัวหรือจาก
รังสีชนิดก่อไอออน

*มีผลบังคับใช้ตั้งแต่
1 พฤศจิกายน 2568
เป็นต้นไป

NEW

อันตราย! ที่คนเก็บและคัดแยกขยะ

อิเล็กทรอนิกส์ต้องเผชิญ

!อันตรายต่อสุขภาพ!

พระราชบัญญัติควบคุม
โรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2562

ทำงานในที่อากาศ
ร้อนจัด อาจหน้ามืด
เป็นลม

ความเครียด
จากการทำงาน
เช่น เร่งรีบทำงาน/
ความกดดันจากงาน/
เพื่อนร่วมงาน

อุบัติเหตุ/ บาดเจ็บ
จากขยะอิเล็กทรอนิกส์
บาดมือ/ ถิ่นดำ

สัมผัสสารเคมี/ เชื้อโรค
เช่น สารตะกั่ว ปรอท/
สัตว์และแมลงก่อโรค
ที่ปะปนมาด้วยขยะ

ปวดกล้ามเนื้อและข้อต่างๆ
จากการทำงาน
ท่าเดียวซ้ำๆ ต่อเนื่องนาน

วิธีป้องกัน

สวมใส่เสื้อผ้าปิดชิด
ที่อุดหู ใช้หน้ากาก
กรองฝุ่นและสารเคมี

ล้างมือทำความสะอาด
สบู่เสมอ ทั้งก่อน
และหลังทำงาน

ตรวจเช็คอุปกรณ์
เครื่องมือ ปรับทำการ
การทำงาน

พักผ่อนให้เพียงพอ
ทำจิตใจให้แจ่มใส

พระราชบัญญัติควบคุม
โรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2562

3 สิทธิประโยชน์

ของประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ
จากมลพิษตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่ว
ในสิ่งแวดล้อม ภายใต้ พ.ร.บ. EnvOCC

1

สิทธิได้รับการแจ้งข้อมูล
ที่จำเป็น เพื่อการเฝ้าระวัง
ป้องกันผลกระทบสุขภาพ

จากเจ้าของ หรือผู้ครอบครอง
แหล่งกำเนิดมลพิษจากตะกั่ว
หรือสารประกอบของตะกั่ว

2

สิทธิได้รับการเฝ้าระวัง
สุขภาพจากมลพิษตะกั่ว

การชักประวัติการสัมผัส ตรวจหา
ระดับตะกั่วในเลือดอย่างต่อเนื่อง
(ตามมาตรา 28)

3

สิทธิได้รับบริการเวชกรรม
สิ่งแวดล้อม

จากหน่วยบริการที่ได้มาตรฐาน
โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

อันตราย! ที่คนเก็บและคัดแยกขยะ

อิเล็กทรอนิกส์ต้องพิษ

!อันตรายต่อสุขภาพ!

พระราชบัญญัติควบคุม
โรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2562

ทำงานในที่อากาศ
ร้อนจัด อาจหน้ามืด
เป็นลม

ความเครียด
จากการทำงาน
เช่น เร่งรีบทำงาน/
ความกดดันจากงาน/
เพื่อนร่วมงาน

อุบัติเหตุ/ บาดเจ็บ
จากขยะอิเล็กทรอนิกส์
บาดมือ/ ถิ่นดำ

สัมผัสสารเคมี/ เชื้อโรค
เช่น สารตะกั่ว ปรอท/
สัตว์และแมลงก่อโรค
ที่ปะปนมากับขยะ

ปวดกล้ามเนื้อและข้อต่างๆ
จากการทำงาน
ท่าเดียวซ้ำๆ ต่อเนื่องนาน

วิธีป้องกัน

สวมใส่เสื้อผ้าปิดชิด
ที่อุดหู ใช้หน้ากาก
กรองฝุ่นและสารเคมี

ล้างมือทำความสะอาด
สม่ำเสมอ ทั้งก่อน
และหลังทำงาน

ตรวจสอบเช็ควงเล็บ
เครื่องมือ ปรับท่าทาง
การทำงาน

พักผ่อนให้เพียงพอ
ทำจิตใจให้แจ่มใส

ทำงานแกะสลักหิน !ระวังอันตราย!

หายใจเอาฝุ่นหินเข้าไป
ในปอด
ทำให้ปอดอักเสบ และเกิดพังผืด
ในปอด เนื้อปอดเสียหาย
และเป็นวัณโรคปอดได้ง่าย

ทำงานในที่อากาศร้อน
อาจทำให้เกิดผดผื่น กล้ามเนื้อ
เป็นตะคริว อ่อนเพลีย

ท่าทางการทำงานที่ไม่เหมาะสม
/การยกของหนัก
ทำให้ปวดเมื่อย ต้นคอ
ไหล่ หลัง

เสียงดัง
สูญเสียการได้ยิน
ทำให้หูอื้อ หูตึง

ทำงานแกะสลักหิน ป้องกันได้

ใช้สเปรย์น้ำ/
พรมน้ำลงวัตถุให้ชุ่ม
ก่อนแกะสลักหิน

สวมหน้ากากป้องกันฝุ่นหิน
(ซิลิกา) และสวมใส่ปลอกอุดหู
/ที่ครอบหู ตลอดเวลาทำงาน

ไม่รับประทานอาหาร/สูบบุหรี่
ในบริเวณที่ทำงาน
และพักผ่อนเป็นระยะ
ดื่มน้ำให้เพียงพอ

ลดระยะเวลาการใช้งาน
เครื่องมือที่มีแรงสั่นสะเทือน

ตรวจสอบสภาพปอด
เป็นประจำอย่างน้อย
ปีละ 1 ครั้ง

หลีกเลี่ยงการก้มเงย
/บิดเอี้ยวลำตัวมากเกินไป
และใช้เครื่องช่วยยกของหนัก

ควรพุดคุย/ปรึกษา
กับคนใกล้ชิดให้พ่อนคลาย

โรคหรืออาการสำคัญ ที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละออง ขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5})

เกิดจากการสัมผัสฝุ่น PM_{2.5}
หากได้รับในปริมาณมาก จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ

PM_{2.5}

กลุ่มเสี่ยง

เด็กและหญิง
ตั้งครรภ์

ผู้ที่มีโรคประจำตัว
เกี่ยวกับปอดและหัวใจ

ผู้ที่ทำงาน
กลางแจ้ง

ผู้สูงอายุ

อันตรายจาก PM_{2.5}

แสบตา
ตาแดง

ไอ จาม
เจ็บคอ

คันและมีผื่น
ตามผิวหนัง

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกำเริบ
โรคหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน

วิธีป้องกัน

สวมหน้ากาก
ป้องกันฝุ่นที่ได้มาตรฐาน

ปิดประตู หน้าต่าง
ทำความสะอาดที่พัก

หลีกเลี่ยงการสัมผัสฝุ่น
และกิจกรรมกลางแจ้ง

ลดการใช้รถยนต์
และการเผาทุกชนิด

โรคจากตะกั่วหรือสารประกอบ ของตะกั่วในสิ่งแวดล้อม

เกิดจากการสัมผัสตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่วในสิ่งแวดล้อม
เข้าสู่ร่างกายทำให้เกิดอาการเป็นพิษ

แหล่งเสี่ยง

ผู้ปกครอง
ที่ทำงาน
สัมผัสสารตะกั่ว

ของเล่นเด็ก
สีสังกะสี

สีทาบ้านที่มี
ส่วนผสม
ของสารตะกั่ว

อันตรายจากสารตะกั่ว

ปวดท้อง
คลื่นไส้ อาเจียน

เจริญเติบโต
ช้ากว่าเกณฑ์

ส่งผลกระทบต่อสมอง
และระดับสติ
ปัญญา

วิธีป้องกัน

ล้างมือ ทำความสะอาด

ทำความสะอาดบ้าน
และของเล่นอยู่เสมอ

เลือกใช้อุปกรณ์
ที่ได้มาตรฐาน มอก.

ไม่ให้เด็กนำของเล่น
เข้าปาก

6 โรค จากการประกอบอาชีพ

หมายความว่า โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดจากหรือเป็นผลเนื่อง
มาจากการทำงานหรือการประกอบอาชีพ

*ในฉบับนี้ใช้ตั้งแต่
1 พฤศจิกายน 2568
เป็นต้นไป

โรคหรืออาการที่เกิด
จากตะกั่ว หรือสาร
ประกอบของตะกั่ว

โรคหรืออาการ
ที่เกิดจากฝุ่นซิลิกา

โรคหรืออาการที่เกิด
จากภาวะอับอากาศ

โรคหรืออาการที่เกิดจากแอสเบสตอส
(แร่ใยหิน) หรือโรคมะเร็งที่เกิดจาก
แอสเบสตอส (แร่ใยหิน)

โรคหรืออาการที่เกิดจากพิษ
จากสารกำจัดศัตรูพืช

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
รังสีแตกตัวหรือจากรังสี
ชนิดก่อไอออน

ทำความรู้จัก

พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ และประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ จะได้รับการดูแลสุขภาพด้วยการ
เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
เป็นระบบกันการัน ด้วยมาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

กฎหมายฉบับนี้คุ้มครองใครบ้าง

ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ

คุ้มครองอย่างไร

- ได้รับทราบข้อมูลโรคและอาการสำคัญเกี่ยวกับโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม
- ได้รับการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงโดยหน่วยบริการที่ได้มาตรฐาน
- กรณีมีเหตุสงสัยว่าลูกจ้างป่วยจากงาน ลูกจ้างมีสิทธิเข้ารับการตรวจวินิจฉัยรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ

โรคจากการประกอบอาชีพ ได้แก่

โรคหรืออาการสำคัญ
ของพิษจากสาร
ทำงัดศัตรูพืช

โรคจากตะกั่ว
หรือสารประกอบ
ของตะกั่ว

โรคจาก
ภาวะอับอากาศ

โรคจาก
ฝุ่นซิลิกา

โรคจากแอสเบสตอส (ใยหิน)
หรือโรคมะเร็งที่เกิดจาก
แอสเบสตอส (ใยหิน)

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
การสัมผัสฝุ่นละออง
ไม่เกิน 2.5 ไมครอน
(PM_{2.5})

โรคจากตะกั่ว
หรือสารประกอบ
ของตะกั่ว

โรคจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

เกี่ยวข้องกับใครบ้าง

เจ้าของหรือผู้ครอบครอง แหล่งกำเนิดมลพิษ

ต้องแจ้งข้อมูลอะไรบ้างแก่ประชาชน

ภาวะปกติ

(แจ้งหลังเปลี่ยนการผลิต 30 วัน / หลังรายงาน EIA/EHIA)

ข้อมูล :
- แหล่งกำเนิดมลพิษ
- โรคจากสิ่งแวดล้อม
- มลพิษที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

มาตรการป้องกัน
และปฏิบัติตัว

สิทธิที่ประชาชนได้รับ
ข้อมูลอื่น ๆ
ที่เป็นประโยชน์

ภาวะที่อาจก่อให้เกิดเหตุอันตราย (เหตุฉุกเฉิน)

ระยะเกิดเหตุ (แจ้งเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้)

ข้อมูล :
- เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- มลพิษที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

มาตรการป้องกัน
และการปฏิบัติตัว

ระยะหลังเกิดเหตุ (แจ้งหลังเหตุการณ์สิ้นสุดลงเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้)

ผลการสอบ
ข้อเท็จจริง
ผลตรวจวัดมลพิษ

มาตรการเฝ้าระวัง
สุขภาพ

สิทธิที่ประชาชนได้รับ
ข้อมูลอื่นๆ
ที่เป็นประโยชน์

วิธีการแจ้ง

แจ้งโดยตรง
ต่อประชาชน หรือ
จัดทำเวทีประชาคม

แจ้งโดยการ
ประชาสัมพันธ์

แจ้งเป็นหนังสือ

แจ้งช่องทาง
ออนไลน์

วิธีการอื่นๆ
ที่กรมควบคุมโรค
กำหนด

****ประชาชน** หมายถึง ประชาชนที่ได้รับ หรืออาจได้รับมลพิษสิ่งแวดล้อม หรือประชาชนทั่วไป

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

*ข้อมูล ณ วันที่ 19 มกราคม 2567

กลไกการทำงาน

พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

กลไกการทำงาน

พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

พ.ร.บ. ฉบับนี้ ? ช่วยคุ้มครองสุขภาพ ได้อย่างไร

ยกระดับ

ได้รับการตรวจสุขภาพ
และการเฝ้าระวังโรคจากหน่วยงาน
ที่ได้มาตรฐาน

ตรวจจับ จับใจ

ตรวจจับความเจ็บป่วยจากงาน
หรือมลพิษสิ่งแวดล้อมได้เร็ว
ทำให้ป้องกันการเจ็บป่วยได้ทัน

เตือนภัยทันการณั้

ดำเนินการสอบสวน เพื่อป้องกัน
และควบคุมโรคที่มีประสิทธิภาพ

ยกระดับ

ได้รับการตรวจสุขภาพ
และการเฝ้าระวังโรคจากหน่วยงาน
ที่ได้มาตรฐาน

ตรวจจับ จับใจ

ตรวจจับความเจ็บป่วยจากงาน
หรือมลพิษสิ่งแวดล้อมได้เร็ว
ทำให้ป้องกันการเจ็บป่วยได้ทัน

เตือนภัยทันการณั้

ดำเนินการสอบสวน เพื่อป้องกัน
และควบคุมโรคที่มีประสิทธิภาพ

1

ลูกจ้าง

ได้รับข้อมูลจากนายจ้าง เช่น ข้อมูลโรค
และภัยสุขภาพจากงาน วิธีการป้องกัน
และการตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงของงาน

2

แรงงานนอกระบบ

ได้รับการตรวจสุขภาพ ตามความเสี่ยง
ของงาน ตามที่กฎหมายกำหนด

3

ประชาชนที่ได้รับ หรืออาจได้รับผลกระทบจากมลพิษ
ได้รับการตรวจสุขภาพ ข้อมูลการปล่อยมลพิษ
ของโรงงานอุตสาหกรรม ความเสี่ยง/ผลกระทบ
ต่อสุขภาพ จากเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ

1

ลูกจ้าง

ได้รับข้อมูลจากนายจ้าง เช่น ข้อมูลโรค
และภัยสุขภาพจากงาน วิธีการป้องกัน
และการตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงของงาน

2

แรงงานนอกระบบ

ได้รับการตรวจสุขภาพ ตามความเสี่ยง
ของงาน ตามที่กฎหมายกำหนด

3

ประชาชนที่ได้รับ หรืออาจได้รับผลกระทบจากมลพิษ
ได้รับการตรวจสุขภาพ ข้อมูลการปล่อยมลพิษ
ของโรงงานอุตสาหกรรม ความเสี่ยง/ผลกระทบ
ต่อสุขภาพ จากเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ

4

นายจ้าง

ต้องแจ้งต่อนักงานเจ้าหน้าที่
กรณีพบผู้ป่วยจากงาน

5

ผู้รับผิดชอบสถานพยาบาล

ต้องแจ้งต่อนักงานเจ้าหน้าที่
เมื่อพบผู้ป่วยเป็นโรคที่เกิดจากงาน
และโรคจากสิ่งแวดล้อม

6

การสอบสวนโรค

เมื่อพบว่าลูกจ้างป่วย หรือสงสัยว่าเป็น
โรคที่เกิดจากงาน หรือประชาชนได้รับ
มลพิษให้ทำการสอบสวนโรค

7

รายงานแจ้งต่อ คณะกรรมการฯ จังหวัด

รายงานกรณีควบคุมโรคทราบต่อไป

4

นายจ้าง

ต้องแจ้งต่อนักงานเจ้าหน้าที่
กรณีพบผู้ป่วยจากงาน

5

ผู้รับผิดชอบสถานพยาบาล

ต้องแจ้งต่อนักงานเจ้าหน้าที่
เมื่อพบผู้ป่วยเป็นโรคที่เกิดจากงาน
และโรคจากสิ่งแวดล้อม

6

การสอบสวนโรค

เมื่อพบว่าลูกจ้างป่วย หรือสงสัยว่าเป็น
โรคที่เกิดจากงาน หรือประชาชนได้รับ
มลพิษให้ทำการสอบสวนโรค

7

รายงานแจ้งต่อ คณะกรรมการฯ จังหวัด

รายงานกรณีควบคุมโรคทราบต่อไป

เจ้าของหรือผู้ครอบครอง แหล่งกำเนิดมลพิษ

ต้องแจ้งข้อมูลอะไรบ้างแก่ประชาชน

ภาวะปกติ

(แจ้งหลังเปลี่ยนการผลิต 30 วัน / หลังรายงาน EIA/EHIA)

ข้อมูล :
- แหล่งกำเนิดมลพิษ
- โรคจากสิ่งแวดล้อม
- มลพิษที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

**มาตรการป้องกัน
และปฏิบัติตัว**

**สิทธิที่ประชาชนได้รับ
ข้อมูลอื่น ๆ
ที่เป็นประโยชน์**

ประชาชนที่ได้รับ
หรืออาจได้รับมลพิษ
รวมถึงประชาชนทั่วไป
ควรต้องรู้!

ภาวะที่อาจก่อให้เกิดเหตุอันตราย (เหตุฉุกเฉิน)

ระยะเกิดเหตุ (แจ้งเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้)

ข้อมูล
- เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- มลพิษที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ

**มาตรการป้องกัน
และการปฏิบัติตัว**

ระยะหลังเกิดเหตุ (แจ้งหลังเหตุการณ์สิ้นสุดลงเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้)

**ผลการสอบ
ข้อเท็จจริง
ผลตรวจวัดมลพิษ**

**มาตรการเฝ้าระวัง
สุขภาพ**

**สิทธิที่ประชาชนได้รับ
ข้อมูลอื่นๆ
ที่เป็นประโยชน์**

วิธีการแจ้ง

**แจ้งโดยตรง
ต่อประชาชน หรือ
จัดทำเวทีประชาคม**

**แจ้งโดยการ
ประชาสัมพันธ์**

แจ้งเป็นหนังสือ

**แจ้งช่องทาง
ออนไลน์**

**วิธีการอื่นๆ
ที่กรมควบคุมโรค
กำหนด**

****ประชาชน** หมายถึง ประชาชนที่ได้รับ หรืออาจได้รับมลพิษสิ่งแวดล้อม หรือประชาชนทั่วไป

ทำความรู้จัก*

พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ และประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ จะได้รับการดูแลสุขภาพด้วยการ
เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
เป็นระบบกันการันต์ ด้วยมาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

กฎหมายฉบับนี้คุ้มครองใครบ้าง

ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ

คุ้มครองอย่างไร

- ได้รับทราบข้อมูลโรคและอาการสำคัญเกี่ยวกับโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม
- ได้รับการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงโดยหน่วยบริการที่ได้มาตรฐาน
- กรณีมีเหตุสงสัยว่าลูกจ้างป่วยจากงาน ลูกจ้างมีสิทธิได้รับการตรวจวินิจฉัยรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ

โรคจากการประกอบอาชีพ ได้แก่

โรคหรืออาการสำคัญ
ของพิษจากสาร
ทำจิตศัตรูพืช

โรคจากตะกั่ว
หรือสารประกอบ
ของตะกั่ว

โรคจาก
ภาวะอับอากาศ

โรคจาก
ฝุ่นซิลิกา

โรคจากแอสเบสตอส (ใยหิน)
หรือโรคมะเร็งที่เกิดจาก
แอสเบสตอส (ใยหิน)

โรคจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
การสัมผัสฝุ่นละออง
ไม่เกิน 2.5 ไมครอน
(PM_{2.5})

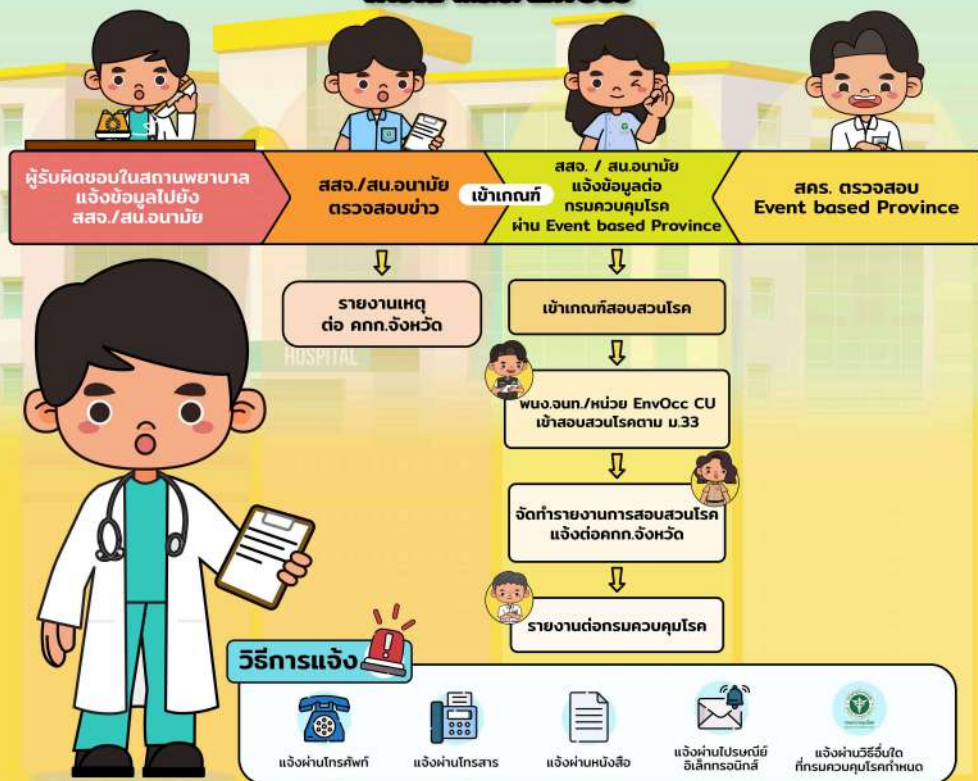
โรคจากตะกั่ว
หรือสารประกอบ
ของตะกั่ว

เกี่ยวข้องกับใครบ้าง

กระบวนการแจ้งและรายงาน กรณี สถานพยาบาล พบประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากมลพิษ ภายใต้ พ.ร.บ. EnvOcc

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

*ข้อมูล ณ วันที่ 29 มกราคม 2567

โรคจากตะกั่วหรือสารประกอบ ของตะกั่วในสิ่งแวดล้อม

เกิดจากการสัมผัสตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่วในสิ่งแวดล้อม
เข้าสู่ร่างกายทำให้เกิดอาการเป็นพิษ

แหล่งเสี่ยง

- ผู้ปกครอง
ที่ทำงาน
สัมผัสสารตะกั่ว
- ของเล่นเด็ก
สีสังเคราะห์
- สีทาบ้านที่มี
ส่วนผสม
ของสารตะกั่ว

อันตรายจากสารตะกั่ว

- ปวดท้อง
คลื่นไส้ อาเจียน
- เจริญเติบโต
ช้ากว่าเกณฑ์
- ส่งผลต่อสมอง
และระดับสติ
ปัญญา

วิธีป้องกัน

- ล้างมือ ทำความสะอาด
- ทำความสะอาดบ้าน
และของเล่นอยู่เสมอ
- เลือกใช้อุปกรณ์
ที่ได้มาตรฐาน มอก.
- ไม่ให้เด็กนำของเล่น
เข้าปาก

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

*ข้อมูล ณ วันที่ 4 มีนาคม 2567

พระราชบัญญัติควบคุมสุขภาพ
ประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2562

โรคหรืออาการสำคัญ ที่เกิดจากการสัมผัสฝุ่นละออง ขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5})

เกิดจากการสัมผัสฝุ่น PM_{2.5}
หากได้รับในปริมาณมาก จะก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพ

กลุ่มเสี่ยง

เด็กและหญิง
ตั้งครรภ์

ผู้มีโรคประจำตัว
เกี่ยวกับปอดและหัวใจ

ผู้ที่ทำงาน
กลางแจ้ง

ผู้สูงอายุ

อันตรายจาก PM_{2.5}

แสบตา
ตาแดง

ไอ จาม
เจ็บคอ

คันและมีผื่น
ตามผิวหนัง

โรคปอดอุดกั้นเรื้อรังกำเริบ
โรคหัวใจขาดเลือดเฉียบพลัน

วิธีป้องกัน

สวมหน้ากาก
ป้องกันฝุ่นที่ได้มาตรฐาน

ปิดประตู หน้าต่าง
ทำความสะอาดที่พัก

หลีกเลี่ยงการสัมผัสฝุ่น
และกิจกรรมกลางแจ้ง

ลดการใช้รถยนต์
และการเผาทุกชนิด

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

พระราชบัญญัติควบคุมสุขภาพ
ประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2562

คุณสมบัติ ที่หน่วยรับขึ้นทะเบียนให้กับ หน่วยบริการอาชีวเวชกรรม หรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ต้องมี!

1. การสร้างเสริมสุขภาพอนามัย
การป้องกัน การควบคุมโรค
การรักษาโรคภัย
หรือการฟื้นฟูสุขภาพ
และสมรรถภาพของประชาชน
2. การจัดระบบบริการสาธารณสุข
การบริหารจัดการด้านการแพทย์
และการสาธารณสุข
3. ทำกับ ดูแล ประเมินผล
สนับสนุนการปฏิบัติงาน
ของหน่วยงานสาธารณสุข
4. ส่งเสริม สนับสนุน
และประสานงานเกี่ยวกับงาน
สาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด

หน่วยรับขึ้นทะเบียน

กรมควบคุมโรค

สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัด

สำนักงานมัย
กรุงเทพมหานคร

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

การจัดบริการอาชีพเวชกรรม

ภายใต้ พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

การจัดบริการอาชีพเวชกรรม คือ การให้บริการด้านสุขภาพ โดยบุคลากรผู้ให้บริการของหน่วยบริการที่ได้มาตรฐานตามกรมควบคุมโรคกำหนด ได้แก่ แพทย์อาชีวเวชศาสตร์ หรือแพทย์สาขาอื่น พยาบาลอาชีวอนามัย กระบวนการประกอบด้วย

การบ่งชี้และประเมินความเสี่ยงของการเกิดโรคจากการประกอบอาชีพ

การตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงจากการทำงาน เช่น ตรวจหู ตา ปอด

การตรวจสุขภาพให้เหมาะสมกับงาน

การตรวจสุขภาพก่อนกลับเข้าทำงาน

การฟื้นฟูสมรรถภาพ หรือสุขภาพของผู้ซึ่งเป็นโรคจากการประกอบอาชีพ

การวินิจฉัยสาเหตุของโรคจากการประกอบอาชีพ การรักษาพยาบาล

การเฝ้าระวัง การป้องกันและการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ

หน่วยบริการ หมายถึง หน่วยบริการสุขภาพภาครัฐ และภาคเอกชน และหน่วยบริการสุขภาพในสถานประกอบการ

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

*ข้อมูล ณ วันที่ 24 เมษายน 2567

อันตราย! ที่คนเก็บและคัดแยกขยะ

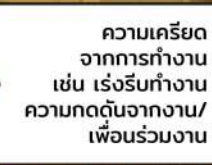
อิเล็กทรอนิกส์ต้องเผชิญ

!อันตรายต่อสุขภาพ!

พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

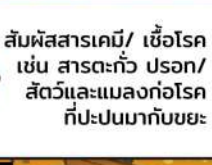
ทำงานในที่อากาศร้อนจัด อาจหน้ามืดเป็นลม

ความเครียดจากการทำงาน เช่น เร่งรีบทำงาน ความกดดันจากงาน/เพื่อนร่วมงาน

อุบัติเหตุ/ บาดเจ็บจากขยะอิเล็กทรอนิกส์ บาดมือ/ กัดตำ

สัมผัสสารเคมี/ เชื้อโรค เช่น สารตะกั่ว ปรอท/ สัตว์และแมลงก่อโรคที่ปะปนมาขยะ

ปวดกล้ามเนื้อและข้อต่างๆจากการทำงานท่าเดียวซ้ำๆ ต่อเนื่องนาน

วิธีป้องกัน

สวมใส่เสื้อผ้าปิดชิดที่อุดหู ใช้หน้ากากกรองฝุ่นและสารเคมี

ล้างมือทำความสะอาดสม่ำเสมอ ทั้งก่อนและหลังทำงาน

ตรวจเช็คอุปกรณ์เครื่องมือ ปรับท่าทางการทำงาน

พักผ่อนให้เพียงพอ ทำจิตใจให้แจ่มใส

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

*ข้อมูล ณ วันที่ 11 พฤศจิกายน 2567

3 สิทธิประโยชน์

ของประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบ
จากมลพิษตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่ว
ในสิ่งแวดล้อม ภายใต้ พ.ร.บ. EnvOcc

1

สิทธิได้รับการแจ้งข้อมูล
ที่จำเป็น เพื่อการเฝ้าระวัง
ป้องกันผลกระทบสุขภาพ

จากเจ้าของ หรือผู้ครอบครอง
แหล่งกำเนิดมลพิษจากตะกั่ว
หรือสารประกอบของตะกั่ว

2

สิทธิได้รับการเฝ้าระวัง
สุขภาพจากมลพิษตะกั่ว

การชักประวัติการสัมผัส ตรวจหา
ระดับตะกั่วในเลือดอย่างต่อเนื่อง
(ตามมาตรา 28)

3

สิทธิได้รับบริการเวชกรรม
สิ่งแวดล้อม

จากหน่วยบริการที่ได้มาตรฐาน
โดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ

ทำอย่างไรดีถ้า? หากหน่วยบริการพบเจอผู้ที่เจ็บป่วย

หรือสงสัยว่าป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

ผู้รับผิดชอบในโรงพยาบาล หรือหน่วยบริการ
แจ้งข้อมูลการเจ็บป่วย ดังนี้

1. ข้อมูลผู้แจ้ง (ชื่อ ที่อยู่ สถานที่ทำงาน)
2. ข้อมูลแรงงาน/ประชาชน (ข้อมูลทั่วไป)

โรคจากการประกอบอาชีพ

สถานที่ทำงาน ลักษณะงาน ประวัติการทำงาน
อาการ และการวินิจฉัยโรค ฯลฯ

โรคจากสิ่งแวดล้อม

ชนิด/แหล่งกำเนิดมลพิษ อาการ และการ
วินิจฉัยโรค ฯลฯ

**ข้อมูลที่ได้รับจากการให้บริการสุขภาพทั้งเชิงรับและเชิงรุก

แจ้งข้อมูลต่อ

พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในจังหวัด (สสจ.)

หรือ

พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเขตกรุงเทพฯ
(สำนักงานผ.กม.)

วิธีการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ทางโทรศัพท์

ทางโทรสาร

หนังสือราชการ

ทางอีเมล

วิธีการอื่น ๆ
ที่กรมควบคุมโรค
กำหนด

กรณีเร่งด่วน
แจ้งภายใน 1 วัน

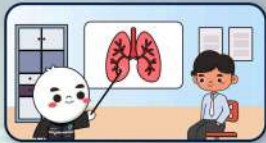
กรณีมีเหตุสงสัย
แจ้งภายใน 3 วัน

กลไกการทำงาน

พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

พ.ร.บ. ฉบับนี้ ? ช่วยคุ้มครองสุขภาพ ได้อย่างไร

ยกระดับ

ได้รับการตรวจสุขภาพ
และการเฝ้าระวังโรคจากหน่วยงาน
ที่ได้มาตรฐาน

ตรวจจับ จับใจ

ตรวจจับความเจ็บป่วยจากงาน
หรือมลพิษสิ่งแวดล้อมได้เร็ว
ทำให้ป้องกันการเจ็บป่วยได้ทัน

เตือนภัยทันการณั้

ดำเนินการสอบสวน เพื่อป้องกัน
และควบคุมโรคที่มีประสิทธิภาพ

1

ลูกจ้าง

ได้รับข้อมูลจากนายจ้าง เช่น ข้อมูลโรค
และภัยสุขภาพจากงาน วิธีการป้องกัน
และการตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงของงาน

2

แรงงานนอกระบบ

ได้รับการตรวจสุขภาพ ตามความเสี่ยง
ของงาน ตามที่กฎหมายกำหนด

3

ประชาชนที่ได้รับ หรืออาจได้รับผลกระทบจากมลพิษ
ได้รับการตรวจสุขภาพ ข้อมูลการปล่อยมลพิษ
ของโรงงานอุตสาหกรรม ความเสี่ยง/ผลกระทบ
ต่อสุขภาพ จากเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ

4

นายจ้าง

ต้องแจ้งต่อนักงานเจ้าหน้าที่
กรณีพบผู้ป่วยจากงาน

5

ผู้รับผิดชอบสถานพยาบาล

ต้องแจ้งต่อนักงานเจ้าหน้าที่
เมื่อพบผู้ป่วยเป็นโรคที่เกิดจากงาน
และโรคจากสิ่งแวดล้อม

6

การสอบสวนโรค

เมื่อพบว่าลูกจ้างป่วย หรือสงสัยว่าเป็น
โรคที่เกิดจากงาน หรือประชาชนได้รับ
มลพิษที่ทำการสอบสวนโรค

7

รายงานแจ้งต่อ คณะกรรมการฯ จังหวัด

รายงานกรมควบคุมโรคทราบต่อไป

พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

ใครบ้าง?

เป็นประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ
จากตะกั่วหรือสารประกอบของตะกั่ว
ภายใต้ พ.ร.บ. EnvOCC

กลุ่มเปราะบาง

เด็กอายุต่ำกว่า
15 ปี

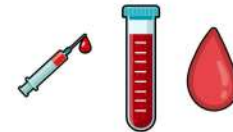
หญิงตั้งครรภ์

ผู้เป็นโรคโลหิตจาง
ขาดธาตุเหล็ก/ แคลเซียม
ผู้มีภาวะทุพโภชนาการ

กลุ่มผู้มีโอกาส รับสัมผัส

ผู้ที่เคยตรวจหาตะกั่ว
หรือสารประกอบของตะกั่ว
เกินค่ามาตรฐานที่กำหนด

กลุ่มเสี่ยงสูง

ผู้มีโอกาสรับสัมผัสมลพิษ
ซึ่งก่อหรืออาจก่อให้เกิดโรค
จากตะกั่วหรือสารประกอบ
ของตะกั่วเกินมาตรฐาน เช่น
คนที่อาศัยในพื้นที่ที่ตรวจพบ
ตะกั่วในสิ่งแวดล้อม (ดิน น้ำ)
เกินค่ามาตรฐานจากแหล่ง
กำเนิดไม่เกิน 5 กิโลเมตร

3 โรค จากสิ่งแวดล้อม

หมายความว่า โรคหรืออาการผิดปกติที่เกิดจาก
หรือเป็นผลเนื่องมาจากมลพิษ

โรคหรืออาการที่เกิด
จากตะกั่ว หรือสาร
ประกอบของตะกั่ว

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
การสัมผัสฝุ่นละออง
ขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน

*มีผลบังคับใช้ตั้งแต่
1 พฤศจิกายน 2568
เป็นต้นไป

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
รังสีแตกตัวหรือจาก
รังสีชนิดก่อไอออน

NEW

ที่มา : ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากการประกอบอาชีพ พ.ศ. 2568,
ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อหรืออาการสำคัญของโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2568

*ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2568

ทำความรู้จัก*

พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ และประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ จะได้รับการดูแลสุขภาพด้วยการ
เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
เป็นระบบกันการัน ด้วยมาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

กฎหมายฉบับนี้คุ้มครองใครบ้าง

ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ

คุ้มครองอย่างไร

- ✦ ได้รับการข่าข้อมูลโรคและอาการสำคัญเกี่ยวกับโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม
- ✦ ได้รับการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงโดยหน่วยบริการที่ได้มาตรฐาน
- ✦ กรณีมีเหตุสงสัยว่าลูกจ้างป่วยจากงาน ลูกจ้างมีสิทธิได้รับการตรวจวินิจฉัยรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ

โรคจากการประกอบอาชีพ ได้แก่

โรคหรืออาการสำคัญ
ของพิษจากสาร
กำจัดศัตรูพืช

โรคจากตะกั่ว
หรือสารประกอบ
ของตะกั่ว

โรคจาก
ภาวะอับอากาศ

โรคจาก
ฝุ่นซิลิกา

โรคจากแอสเบสตอส (ใยหิน)
หรือโรคมะเร็งที่เกิดจาก
แอสเบสตอส (ใยหิน)

โรคจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
การสัมผัสฝุ่นละออง
ไม่เกิน 2.5 ไมครอน
(PM_{2.5})

โรคจากตะกั่ว
หรือสารประกอบ
ของตะกั่ว

เกี่ยวข้องกับใครบ้าง

ENV.OCC LAW
 หน่วยงานที่ให้บริการ
 บริการด้านกฎหมาย
 โทร. 02-2569 1111

วิธีการแจ้ง และส่งรายงาน

ทำได้ผ่าน 5 ช่องทาง

**แจ้งและรายงาน
ผ่านโทรศัพท์**

**แจ้งและรายงาน
ผ่านโทรสาร**

**แจ้งและรายงาน
ผ่าน E-mail**

**แจ้งและรายงาน
ผ่านหนังสือ**

**แจ้งและรายงานผ่าน
ระบบอิเล็กทรอนิกส์
ที่กรมควบคุมโรคจัดทำ
หรือดูแล (ระบบ DDS และ M-EBS)**

ที่มา : บทความเรื่อง "การแจ้งเหตุและรายงานโรค" กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2569. *ข้อมูล ณ วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2569

ทำความรู้จัก*

พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ และประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ จะได้รับการดูแลสุขภาพด้วยการ
เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง
เป็นระบบกันการันต์ ด้วยมาตรฐานการให้บริการเดียวกัน

กฎหมายฉบับนี้คุ้มครองใครบ้าง

ลูกจ้าง แรงงานนอกระบบ ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ

คุ้มครองอย่างไร

- ✦ ได้รับการข้อมูโรคและอาการสำคัญเกี่ยวกับโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม
- ✦ ได้รับการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงโดยหน่วยบริการที่ได้มาตรฐาน
- ✦ กรณีมีเหตุสงสัยว่าลูกจ้างป่วยจากงาน ลูกจ้างมีสิทธิได้รับการตรวจวินิจฉัยรักษาหรือฟื้นฟูสมรรถภาพ

โรคจากการประกอบอาชีพ ได้แก่

โรคหรืออาการสำคัญ
ของพิษจากสาร
กำจัดศัตรูพืช

โรคจากตะกั่ว
หรือสารประกอบ
ของตะกั่ว

โรคจาก
ภาวะอับอากาศ

โรคจาก
ฝุ่นซิลิกา

โรคจากแอสเบสตอส (ใยหิน)
หรือโรคมะเร็งที่เกิดจาก
แอสเบสตอส (ใยหิน)

โรคจากสิ่งแวดล้อม ได้แก่

โรคหรืออาการที่เกิดจาก
การสัมผัสฝุ่นละออง
ไม่เกิน 2.5 ไมครอน
(PM_{2.5})

โรคจากตะกั่ว
หรือสารประกอบ
ของตะกั่ว

เกี่ยวข้องกับใครบ้าง

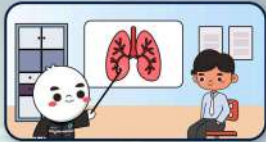
ลูกจ้าง, แรงงานนอกระบบ, นายจ้าง, เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ, หน่วยบริการโรงพยาบาล, พนักงานเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับ พ.ร.บ., ประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ

กลไกการทำงาน

พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

พ.ร.บ. ฉบับนี้ ? ช่วยคุ้มครองสุขภาพ ได้อย่างไร

ยกระดับ

ได้รับการตรวจสุขภาพ
และการเฝ้าระวังโรคจากหน่วยงาน
ที่ได้มาตรฐาน

ตรวจจับ จับใจ

ตรวจจับความเจ็บป่วยจากงาน
หรือมลพิษสิ่งแวดล้อมได้เร็ว
ทำให้ป้องกันการเจ็บป่วยได้เร็วขึ้น

เตือนภัยทันการณั

ดำเนินการสอบสวน เพื่อป้องกัน
และควบคุมโรคที่มีประสิทธิภาพ

1

ลูกจ้าง

ได้รับข้อมูลจากนายจ้าง เช่น ข้อมูลโรค
และภัยสุขภาพจากงาน วิธีการป้องกัน
และการตรวจสุขภาพตามความเสี่ยงของงาน

2

แรงงานนอกระบบ

ได้รับการตรวจสุขภาพ ตามความเสี่ยง
ของงาน ตามที่กฎหมายกำหนด

3

ประชาชนที่ได้รับ หรืออาจได้รับผลกระทบจากมลพิษ
ได้รับการตรวจสุขภาพ ข้อมูลการปล่อยมลพิษ
ของโรงงานอุตสาหกรรม ความเสี่ยง/ผลกระทบ
ต่อสุขภาพ จากเจ้าของแหล่งกำเนิดมลพิษ

4

นายจ้าง

ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
กรณีพบผู้ป่วยจากงาน

5

ผู้รับผิดชอบสถานพยาบาล

ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
เมื่อพบผู้ป่วยเป็นโรคที่เกิดจากงาน
และโรคจากสิ่งแวดล้อม

6

การสอบสวนโรค

เมื่อพบว่าลูกจ้างป่วย หรือสงสัยว่าเป็น
โรคที่เกิดจากงาน หรือประชาชนได้รับ
มลพิษที่ทำการสอบสวนโรค

7

รายงานแจ้งต่อ คณะกรรมการฯ จังหวัด

รายงานกรมควบคุมโรคทราบต่อไป

พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

ขั้นตอนการขอบัตร ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายใต้ พ.ร.บ. EnvOCC

การขอบัตรประจำตัว พนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้ได้รับการแต่งตั้งเป็นพนักงาน
เจ้าหน้าที่ ยื่นแบบคำขอมิบัตร
ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ต่อผู้บังคับบัญชา
เพื่อเสนอต่อผู้ออกบัตร

พร้อมแนบเอกสารดังนี้

สำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่รัฐ
พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง

รูปถ่ายไม่เกิน 6 เดือน
ขนาด 2.5 x 3.0 ซม.
ครึ่งตัว หน้าที่ตรง แต่งเครื่องแบบ
ปฏิบัติราชการ เครื่องแบบพิธีการ
หรือเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ของรัฐ
จำนวน 2 รูป

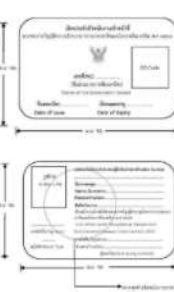

ให้ผู้ออกบัตร/ผู้ซึ่งผู้ออกบัตร
มอบหมายจัดส่ง สำเนาคำขอมิบัตรฯ
และสำเนาบัตรฯ ซึ่งติดรูปถ่าย
ของผู้ยื่นไว้ด้วยหนึ่งฉบับให้แก่
กรมควบคุมโรค ภายใน 30 วัน
นับแต่วันที่ยื่นบัตรฯ นั้น

เงื่อนไขการออกบัตรประจำตัว พนักงานเจ้าหน้าที่

ด้านหน้า

ด้านหลัง

บัตรประจำตัวพนักงาน
เจ้าหน้าที่ มีอายุ 5 ปี
นับแต่วันออกบัตร
ขอมิ หรือ เปลี่ยนบัตร
ประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ใหม่ได้ในกรณีหมดอายุ
สูญหาย เปลี่ยนชื่อ-นามสกุล
เปลี่ยนตำแหน่ง เลื่อนชั้น
ย้ายสังกัด แล้วแต่กรณี
ให้ผู้สมัครบัตรประจำตัวพนักงาน
เจ้าหน้าที่ใหม่ยื่นบัตรเดิม
ต่อผู้ออกบัตร ภายใน 30 วัน
นับแต่วันที่ได้รับบัตรใหม่

ใครบ้างที่มีอำนาจเป็นผู้ออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่?

รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงสาธารณสุข

ปลัดกระทรวง
สาธารณสุข

อธิบดี
กรมควบคุมโรค

ผู้ว่าราชการ
จังหวัด

ผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร

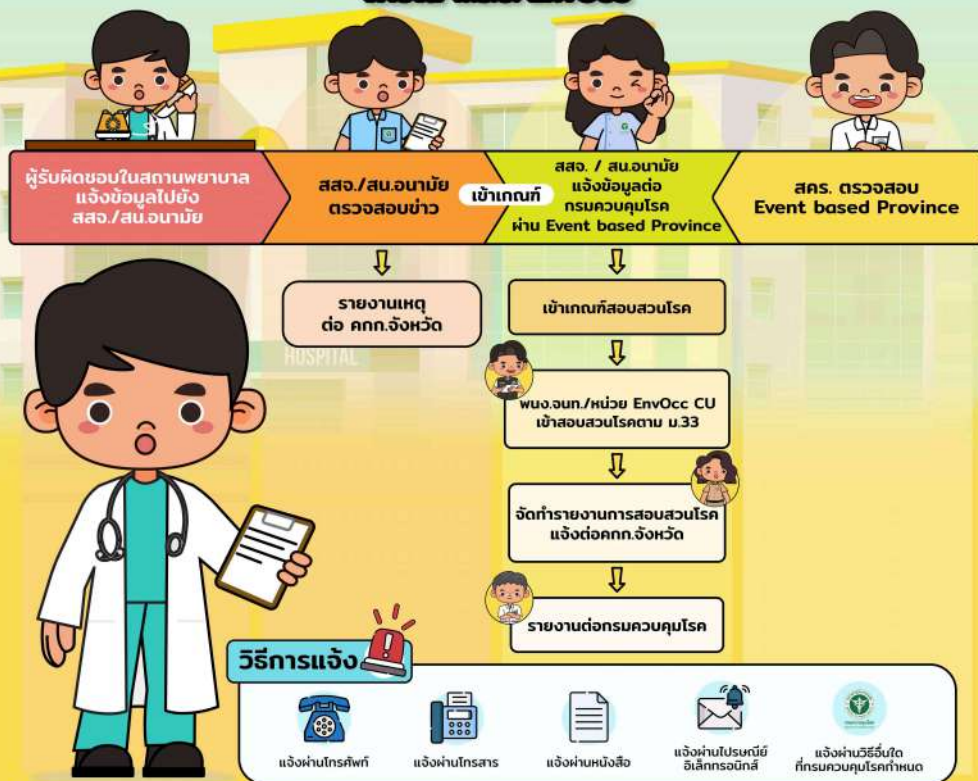
หมายเหตุ : รวมทั้งผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นผู้ออกบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ในส่วนงานนั้นๆ

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

*ข้อมูล ณ วันที่ 6 มิถุนายน 2568

กระบวนการแจ้งและรายงาน กรณี สถานพยาบาล พบประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากมลพิษ ภายใต้ พ.ร.บ. EnvOCC

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

*ข้อมูล ณ วันที่ 29 มกราคม 2567

ทำอย่างไรดีถ้า? หากหน่วยบริการพบเจอผู้ที่เจ็บป่วย

หรือสงสัยว่าป่วยด้วยโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

ผู้รับผิดชอบในโรงพยาบาล หรือหน่วยบริการ แจ้งข้อมูลการเจ็บป่วย ดังนี้

1. ข้อมูลผู้แจ้ง (ชื่อ ที่อยู่ สถานที่ทำงาน)
2. ข้อมูลแรงงาน/ประชาชน (ข้อมูลทั่วไป)

โรคจากการประกอบอาชีพ

สถานที่ทำงาน ลักษณะงาน ประวัติการทำงาน อาการ และการวินิจฉัยโรค ฯลฯ

โรคจากสิ่งแวดล้อม

ชนิด/แหล่งกำเนิดมลพิษ อาการ และการวินิจฉัยโรค ฯลฯ

**ข้อมูลแจ้งได้มาจากการให้บริการสุขภาพทั้งเชิงรับและเชิงรุก

แจ้งข้อมูลต่อ

พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในจังหวัด (สสจ.)

หรือ

พนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเขตกรุงเทพฯ (สำนักอนามัย กทม.)

วิธีการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

ทางโทรศัพท์

ทางโทรสาร

หนังสือราชการ

ทางอีเมล

วิธีการอื่น ๆ
ที่กรมควบคุมโรค
กำหนด

ระยะเวลาการแจ้ง

กรณีเร่งด่วน
แจ้งภายใน 1 วัน

กรณีมีเหตุสงสัย
แจ้งภายใน 3 วัน

ที่มา : กองโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
WHO Collaborating Centre for Occupational Health

*ข้อมูล ณ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2567

บทบาทและอำนาจหน้าที่ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใต้

พ.ร.บ. ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

พนักงานเจ้าหน้าที่?

คือ ผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแต่งตั้งให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีหน้าที่ คือ

รับแจ้งเหตุ

จากนายจ้างหรือสถานพยาบาล กรณีมีผู้ป่วยหรือสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

รายงาน

กรณีพบผู้ป่วยหรือสงสัยว่าป่วย หรือได้รับแจ้งเหตุ ให้รายงานไปยังกรมควบคุมโรค และคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือกรุงเทพฯ ให้รับทราบ

สอบสวนโรค

ในกรณีที่พบผู้ป่วยหรือสงสัยว่าป่วยเป็นโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

อำนาจ

- เข้าไปในสถานประกอบการ/แหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อควบคุม ตรวจสอบ ตรวจสอบ หรือเก็บตัวอย่างที่เกี่ยวข้อง
- เรียกผู้ที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อเท็จจริง/แสดงความคิดเห็น/ส่งข้อมูลเอกสาร หลักฐาน
- ออกคำสั่งให้พาลูกจ้างหรือประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับผลกระทบจากมลพิษ ไปตรวจวินิจฉัยโรค/รักษาพยาบาล/ฟื้นฟูสมรรถภาพโดยหากไม่ดำเนินการต้องขอใช้คำชี้แจงในการดำเนินการแทนตามจำนวนที่จ่ายจริง

คุณสมบัติ ที่หน่วยรับขึ้นทะเบียนให้กับ หน่วยบริการอาชีวเวชกรรม หรือเวชกรรมสิ่งแวดล้อม ต้องมี!

1. การสร้างเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกัน การควบคุมโรค การรักษาโรคภัย หรือการฟื้นฟูสุขภาพ และสมรรถภาพของประชาชน
2. การจัดระบบบริการสาธารณสุข การบริหารจัดการด้านการแพทย์ และการสาธารณสุข
3. กำกับ ดูแล ประเมินผล สนับสนุนการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานสาธารณสุข
4. ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานเกี่ยวกับงาน สาธารณสุขในเขตพื้นที่จังหวัด

หน่วยรับขึ้นทะเบียน

กรมควบคุมโรค

สำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัด

สำนักงานมัย
กรุงเทพมหานคร

พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องรายงานอย่างไร

เมื่อพบผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพ หรือโรคจากสิ่งแวดล้อม ภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ และโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562

กรณีพบ

- ผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพหรือโรคจากสิ่งแวดล้อม
- ได้รับแจ้งจากนายจ้างในกรณีที่พบลูกจ้างซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพในสถานประกอบการ
- ได้รับแจ้งจากผู้รับผิดชอบของสถานพยาบาล

กรณีเสียชีวิต

- กรณีที่ผู้ซึ่งเป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคจากการประกอบอาชีพ หรือโรคจากสิ่งแวดล้อมที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบ หรือได้รับแจ้งจากนายจ้าง และสถานพยาบาล เสียชีวิต

ให้รายงานต่อ

กรมควบคุมโรค

และ

คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร

ภายใน 3 วัน

ให้รายงานต่อ

กรมควบคุมโรค

และ

คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานคร

ภายใน 24 ชั่วโมง

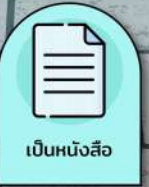
วิธีการรายงานให้ดำเนินการ โดยวิธีการหนึ่งวิธีการใด ดังต่อไปนี้

ทางโทรศัพท์

ทางโทรสาร

เป็นหนังสือ

ทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

วิธีการอื่นใดที่กรมควบคุมโรคกำหนดเพิ่มเติม

แนวทางการเฝ้าระวังและการสอบสวนโรค

จากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม

การสอบสวนโรคในสถานประกอบการ หรือในสถานที่ทำงาน แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ระยะเตรียมการ

1.รวบรวมข้อมูลจากการสอบสวนผู้ป่วยเฉพาะรายที่ได้จากโรงพยาบาล

2.ประสานการเข้าสอบสวนโรคในสถานประกอบการ

3.เตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องในการสอบสวนโรค

4.การเตรียมอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

5.การเตรียมอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็น

ขั้นที่ 2 ระยะดำเนินการสอบสวนโรค

1.ดำเนินการสอบสวนโรคและรวบรวมข้อมูล

- รวบรวมข้อมูลและประเมินปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมการทำงาน
- รวบรวมข้อมูลและประเมินปัจจัยด้านสุขภาพ

2.วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการสอบสวนโรค

3.เมื่อพบลูกจ้างมีความเสี่ยง หรือความผิดปกติ ให้ดำเนินการแจ้งสถานประกอบการหรือออกคำสั่งตามมาตรา 33 วรรคสาม (หากจำเป็น)

ขั้นที่ 3 ระยะหลังการสอบสวนโรค

1.ติดตามผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ หรือผลการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงเพิ่มเติม เช่น ระดับตะกั่ว หรือสารกำจัดศัตรูพืช ภาพถ่ายรังสีตรวจออก เป็นต้น

2.ติดตามมาตรการการป้องกันควบคุมโรค และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.จัดทำรายงานสอบสวนโรค

4.หากข้อมูลไม่เพียงพอ ให้ดำเนินการสอบสวนทางระบาด

หน่วยปฏิบัติการควบคุมโรค จากการประกอบอาชีพ และโรคจากสิ่งแวดล้อม

Occupational and Environmental Diseases Control Unit (EnvOCC CU)

องค์ประกอบเจ้าหน้าที่ ในหน่วยปฏิบัติการ

พนักงานเจ้าหน้าที่
อย่างน้อย 1 คน

เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์
และการสาธารณสุข
อย่างน้อย 2 คน

และอาจแต่งตั้งพนักงาน
เจ้าหน้าที่อื่นๆ หรือ
เจ้าหน้าที่ภาคเอกชน

คุณสมบัติ

เป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติ
ตามองค์ประกอบเจ้าหน้าที่
ในหน่วยปฏิบัติการ

ต้องผ่านการอบรม
ตามหลักสูตร
ที่กรมควบคุมโรคกำหนด
หรือรับรอง

ขั้นตอนการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการ

1

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด หรือ
สำนักงานมัย กรุงเทพมหานคร
จัดทำรายชื่อผู้ที่สมควรได้รับ
การแต่งตั้งให้เป็นเจ้าหน้าที่

2

เสนอรายชื่อต่อคณะกรรมการ
ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพ
และโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด หรือ
กรุงเทพมหานครให้ความเห็นชอบ

3

เสนอคำสั่งจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการ
หรือผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
พิจารณาจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการ

การออกคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติควบคุมโรค

จากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2562

กรณี

1

พบลูกจ้างซึ่งเป็น หรือ
มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็น
โรคจากการประกอบอาชีพ

หรือ

2

พบประชาชนที่ได้รับ
หรืออาจได้รับมลพิษ

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ "นายจ้าง" หรือ "เจ้าของ" หรือ "ผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ"
นำลูกจ้าง หรือประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษ เข้ารับการตรวจวินิจฉัยโรค รักษาพยาบาล หรือฟื้นฟู
สมรรถภาพ (ลูกจ้างหรือประชาชนที่ได้รับหรืออาจได้รับมลพิษยินยอม) โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ทำเป็นหนังสือ
แจ้งคำสั่งดังกล่าวด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

วิธีการแจ้งหนังสือคำสั่งต่อนายจ้าง/เจ้าของ/ ผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ

ส่งทางไปรษณีย์ตอบรับ

บุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่
มอบหมายนำไปส่ง

พนักงานเจ้าหน้าที่นำไปส่ง
ด้วยตนเอง

กรณีนี้เหตุจำเป็นหรือเร่งด่วน พนักงานเจ้าหน้าที่อาจแจ้งคำสั่งโดยการส่งทางเครื่องโทรสาร หรือ
ทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือ วิธีอื่นใดก็ได้ แต่ต้องมีหลักฐานที่ชัดเจนในการส่งคำสั่งนั้น และต้องจัดส่งหนังสือ
คำสั่งด้วยวิธีใดวิธีหนึ่งที่สามารถทำได้